

PS-IV.431.2.9.2015.KB

Dom Nr 5

Im. Janusza Korczaka

w Olecku

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie art. 122 i 122a ust.1-5, w związku z art. 186 pkt 3 oraz art. 197b ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2015, poz. 332), na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-VI.0030.573.2015 /**akta kontroli str. 1/** zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w składzie:

1. Katarzyna Brewka - główny specjalista, legitymacja służbowa nr 80/2014, jako kierująca zespołem kontrolnym,
2. Marzena Przybylska - główny specjalista, legitymacja służbowa nr 81/2014, przeprowadził w dniach 1, 3 i 10 czerwca 2015 r. kontrolę problemową w Domu nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku. Przedmiotem kontroli była ocena działalności zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka oraz stopień przestrzegania praw dziecka w świetle przepisów:

- Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. 2015 poz. 332), zwanej dalej ustawą,
- Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292 poz. 1720), zwanego dalej rozporządzeniem.

W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym użyto skrótów:

1. Placówka / Dom nr 5 – co oznacza: Dom nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku, ul. Gołdapska 18A/5,
2. Dyrektor / Dyrektor Placówki / Dyrektor Domu – co oznacza: dyrektora Domu nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku, panią Barbarę Sulima.
3. Zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka,
4. Regulamin – co oznacza: Regulamin Organizacyjny Domu nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku,
5. ocena – co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, w rozumieniu art. 136 ustawy,
6. Karta – co oznacza: kartę Posiedzenia zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka z dnia...,
7. Centrum – co oznacza Centrum Administracyjne Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku.

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia jej rozpoczęcia i przeprowadzono ją w obecności pani Barbary Sulima - Dyrektora Domu nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku,

w oparciu o analizę prowadzonej w Placówce dokumentacji oraz informacje przekazane bezpośrednio. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w rejestrze prowadzonym przez jednostkę.

Ustalenia:

Dom nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku powstał w wyniku przekształcenia placówki wielofunkcyjnej pn. Dom im. Janusza Korczaka w Olecku w 6 odrębnych placówek opiekuńczo-wychowawczych, i od dnia 3 lutego 2014 roku, z chwilą uzyskania zezwolenia wojewody, funkcjonuje jako placówka 14 - osobowa typu socjalizacyjnego, z 4 miejscami interwencyjnymi. Organem prowadzącym Placówkę jest Powiat Olecki.

W dniu podjęcia czynności kontrolnych (tj. w dniu 1 czerwca 2015 r.) w ewidencji Placówki widniało 12 dzieci, z czego:

- faktycznie w Domu przebywało czworo wychowanków,
- jeden wychowanek przebywał w młodzieżowym ośrodku wychowawczym,
- jeden wychowanek przebywał w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym,
- pięcioro dzieci (w tym 4-osobowe rodzeństwo) urlopowanych było do rodzin (dzieci powróciły do Placówki 7 czerwca),
- jeden chłopiec (cudzoziemiec) przebywał na ucieczce /**akta kontroli str. 2/**.

Dokumentem regulującym pracę Placówki jest *Regulamin Organizacyjny Domu nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku*, przyjęty Uchwałą nr 209/2014 Zarządu Powiatu w Olecku z dnia 27 lutego 2014 roku /**akta kontroli str. 3-21/**. Analiza powyższego dokumentu wykazała, że wymaga on uzupełnień i dostosowania do aktualnych przepisów prawnych w następującym zakresie:

- w podstawie prawnej działania Domu powołano nieaktualne rozporządzenie w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (winno być z dnia 3 sierpnia 2012 r., a nie z dnia 23 grudnia 2004 r.);
- w § 3 ust. 5 Regulaminu należy uwzględnić zmiany, które wniosła ze sobą ustawa z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014, poz. 1188), nakładające na zarząd powiatu obowiązek kontrolny nad placówkami opiekuńczo-wychowawczymi (art. 38b ustawy);
- w § 5 ust. 3 należy dokonać uzupełnień o zgode dyrektora placówki, jako jeden z warunków pozostania w instytucjonalnej pieczy zastępczej po ukończeniu 18 roku życia;
- w § 6 ust. 5 należy dokonać zmian zgodnie z brzmieniem art. 103 ust 9 oraz art. 231 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- w § 26 pkt 9 dokonać zmian na: ośrodkami adopcyjnymi;

Zasady działalności zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka w przedmiotowej Placówce określa *Regulamin Organizacyjny Centrum Administracyjnego Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku* /**akta kontroli str. 22-39/**, przyjęty Uchwałą nr 209/2014 Zarządu Powiatu w Olecku z dnia 27 lutego 2014 roku. W opinii kontrolujących niewłaściwym jest aby regulacje dotyczące Zespołu zawarte były

w tymże dokumencie. Zgodnie bowiem z art.135 ustawy to w placówce opiekuńczo-wychowawczej działa zespół oceniający sytuację umieszczonego dziecka. Wobec powyższego Dyrektora Domu pouczono o konieczności uzupełnienia § 34 *Regulaminu Organizacyjnego Domu nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku* o zapisy dotyczące dokonywania oceny, z uwzględnieniem zmian, które wniosła ze sobą ustawa z dnia 25 lipca 2014 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014, poz. 1188).

Z uwagi na fakt, że Dom nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku jako odrębna placówka funkcjonuje od 3 lutego 2014 roku, szczegółowej analizie poddano działalność Zespołu od tego czasu do dnia zakończenia kontroli.

Stwierdzono, że w 2014 roku obligatoryjne posiedzenia Zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w Placówce odbyły się w dniach: 17 lutego, 9 września 23 grudnia, zatem pomiędzy lutym a wrześniem upłynęło więcej niż pół roku, co jest niezgodne z zapisami art. 138 ust. 1 ustawy /akta kontroli str. 40-41/. Ustalono także, że do udziału w posiedzeniach Zespołu zapraszano osoby wskazane w art. 137 ust. 1 ustawy, a od grudnia 2014 roku także rodziców niepozbawionych praw rodzicielskich, co potwierdza także oświadczenie Dyrektora Domu, stanowiące **akta kontroli str. 42**.

Praca Zespołu udokumentowana została w formie informacji zbiorczej – *Protokolu z posiedzenia Zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dziecka Domu nr im. Janusza Korczaka w Olecku z dnia...* (zawierającego wskazanie osób dokonujących oceny, porządek posiedzenia, przeliczenie dzieci poddanych ocenie oraz charakter wniosków podjętych wobec każdego z nich) /**akta kontroli str. 43-50**/. Ponadto dokonana przez Zespół ocena zawarta została także w kartach odrębnych dla każdego dziecka. Wszystkie poszczególne protokoły ocen wychowanków zawierały obszary (cele), o których mowa w art. 136 ustawy. W badanej dokumentacji stwierdzono jednakże nieprawidłowości w poniższych obszarach:

- Ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka – karty: [REDACTED] - nie zawierały informacji o drugim rodzicu wychowanków **akta kontroli str. 52-59**
- Analiza stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną – w kartach: [REDACTED] - brak analizy stosowanych metod pracy z rodziną /**akta kontroli str. 64-69**/
- Modyfikowanie planu pomocy dziecku – w kartach wszystkich wychowanków dokonano wpisów będących raczej opisem działań krótko i długoterminowych, które winny znaleźć się w planie pomocy dziecku, przy czym dodać należy, że u żadnego z w/w wychowanków nie wskazano, iż zmieniał się cel główny pracy z dzieckiem /**akta kontroli str. 52-69**/.
- Oceny możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej – w kartach wszystkich wychowanków nie dokonano oceny możliwości umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej /**akta kontroli str. 52-69**/, przy czym w dokumentacji Placówki znajdowało się pismo z PCPR w Kętrzynie z dnia 27 marca 2014 roku informujące o braku możliwości umieszczenia [REDACTED] w rodzinnych formach pieczy zastępczej z uwagi na brak kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej /**akta kontroli str. 113**/

Analiza ocen sytuacji wychowanków, dokonanych we wrześniu i grudniu 2014 roku wykazała, że nieprawidłowości mają bardzo podobny charakter jak nieprawidłowości

wykazane w lutowej ocenie, dotyczą podobnych obszarów i tych samych wychowanków **/akta kontroli str. 70-112/**.

Stwierdzono, że Placówka realizowała obowiązek wynikający z nowelizacji ustawy, nakładający konieczność zapraszania do udziału w posiedzeniach Zespołu rodziców niepozbawionych władzy rodzicielskiej. W Protokole nie odnotowano jednakże faktu wysłuchania dziecka i uwzględnienia jego zdania, do czego zgodnie z art. 4a ustawy, zobowiązane są podmioty realizujące zadania wynikające z ustawy, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej.

Ustalono, że od 3 lutego 2014 roku, w toku trzech posiedzeń, Zespół dokonujący oceny sytuacji dzieci sformułował: 33 wnioski dotyczące pozostawienia w Placówce, przy czym w jednym przypadku zawnioskowano jednocześnie o rozpoznanie możliwości umieszczenia wychowanka w placówce znajdującej się bliżej domu, w dwóch natomiast o ewentualne umieszczenie w rodzinie zastępczej **/akta kontroli str. 40-41/**.

Analiza dokumentacji Zespołu wykazała, że Placówka realizowała obowiązek wynikający z art. 138 ust. 2 ustawy, to jest przesyłała do właściwych sądów wnioski Zespołu dotyczące zasadności dalszego pobytu dzieci w Placówce, przy czym Dyrektora Domu poinstruowano o konieczności dokonywania szerszego uzasadnienia pozostawienia dziecka w Placówce.

W ramach postępowania kontrolnego przeprowadzono także indywidualne rozmowy kierowane z wychowankami na temat przestrzegania w Placówce praw dziecka, ich pobytu oraz warunków jakie oferuje Dom nr 5. Tematyka rozmów z dziećmi poszerzona została o nieprawidłowości w funkcjonowaniu Placówki, zasygnalizowane w piśmie przekazanym do tut. Wydziału przez Rzecznika Praw Dziecka **/akta kontroli str. 218/**. Wyniki rozmów kierowanych, przeprowadzonych z sześciorgiem wychowanków, spisane zostały przez kontrolujących i stanowią **akta kontroli str. 114-149**, a ich podsumowanie i analiza ilościowa stanowią **akta kontroli str. 150-160**. Z uwagi na młody wiek, z trojgiem wychowanków (8, 7, 6 lat) przeprowadzono swobodne rozmowy w toku zabawy; treść wypowiedzi dzieci oraz ich postawa nie wzbudziły niepokoju kontrolujących.

Ponadto inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej przeprowadzili rozmowy z pięcioma zatrudnionymi w placówce wychowawcami, Dyrektorem oraz psychologiem, pedagogiem, pracownikiem socjalnym i pielęgniarką. Ich zeznania przyjęto do protokołów, które stanowią **akta kontroli str.161-193**.

W grupie pytań dotyczących **prawa do wyrażania własnych poglądów i przekonań**, rozumianych jako zapewnienie możliwości swobodnego wypowiedzania się, respektowanie prawa do swobody myśli, sumienia i wyznania, wszyscy wychowankowie wskazali, że mogą swobodnie wyrażać własne poglądy w sprawach ich dotyczących oraz, że brane jest pod uwagę ich zdanie w kwestiach związanych z ich przyszłością. Żadne z dzieci nie wskazało na trudności w realizowaniu praktyk religijnych, nie jest też zmuszane do chodzenia do Kościoła.

W grupie pytań **dotyczących prawa do prywatności**, rozumianego jako zapewnienie ochrony przeciwko bezprawnej ingerencji w sferę rodzinnego i prywatnego życia dziecka, jego korespondencję, ochrony przeciw zamachom na jego honor i reputację, znalazły się między innymi pytania o kontrole rzeczy osobistych, kontrolę korespondencji, sms-ów, poczty elektronicznej. Żadne z dzieci nie wskazało nieprawidłowości w tym zakresie.

Wychowankowie wskazali natomiast, iż pracownicy Placówki nie zawsze pukają przed wejściem do pokoju (dwoje dzieci), jeden wychowanek wskazał, że wychowawcy nigdy nie pukają. Troje wychowanków wskazało, że wychowawcy wchodzi do łazienki w czasie ich kąpieli, przy czym ze wskazaniem, że z reguły aby pomóc młodszemu lub wstawić pranie. Dwoje dzieci wskazało, że wychowawcy wchodzi także do toalety podczas gdy z niej korzystają.

W tej grupie praw pytano również o to, z kim dziecko może porozmawiać o swoich sprawach intymnych, osobistych. Wychowankowie wskazywali tu wychowawców, pedagoga, koleżanki. Żadne z dzieci nie wskazało aby pracownicy opowiadali niepowołanym osobom o ich sytuacji rodzinnej lub obraźliwie komentowali ich pochodzenie.

W grupie pytań dotyczących **prawa do informacji** rozumianego jako zapewnienie dostępu do informacji i materiałów pochodzących z różnych źródeł, a w szczególności do tych, które mają na uwadze jego dobro, wychowankowie nie wskazali nieprawidłowości w jego realizacji. Wszyscy mają dostęp do prasy, mediów, książek, Internetu.

W grupie pytań dotyczących **prawa do nauki**, rozumianego jako zapewnienie dzieciom możliwości kształcenia na każdym poziomie oraz udzielania pomocy w nauce wychowankowie nie wskazali nieprawidłowości w jego realizacji. Wychowankowie stwierdzili, że uzyskują pomoc w odrabianiu lekcji gdy jej potrzebują, a pracownicy Placówki wspierają ich w rozwijaniu zainteresowań, pasji i talentów. Dzieci wskazały też na szereg zajęć dodatkowych realizowanych w Domu w wolnym czasie, m.in. wyjścia na basen, do kina, zajęcia sportowe (treningi piłki nożnej, fitness, siłownia) zajęcia plastyczne, teatralne, wspólne wycieczki, wyjazdy, wyjścia do restauracji i dużo imprez.

W grupie pytań dotyczących **prawa do wychowania w rodzinie**, rozumianego tu jako prawo do utrzymywania więzi i kontaktów z bliskimi żadne z dzieci nie wskazało aby Placówka ograniczała mu kontakty z rodziną lub osobami bliskimi. Wszyscy wychowankowie wskazali, że bliscy mogą ich odwiedzać w Placówce (także nocować).

W grupie pytań dotyczących **prawa do ochrony zdrowia**, rozumianego jako zapewnienie dostępu do opieki zdrowotnej, udzielanie koniecznej pomocy, zapewnienie dostępu do oświaty zdrowotnej i profilaktyki, wychowankowie nie wskazali nieprawidłowości w jego realizacji. Stwierdzili, że są dobrze „zaopiekowani” w trakcie choroby, wszystkie zalecenia lekarskie są realizowane. Żadne z dzieci nie wskazało też aby w jego obecności któryś z pracowników Domu palił papierosy.

W grupie pytań dotyczących **prawa do godziwych warunków socjalnych**, rozumianego jako zapewnienie warunków i zasobów bytowych, zabezpieczenia w odzież, wyżywienie, środki higieny a także kwotę pieniężną do własnego dysponowania, wychowankowie nie zgłosili żadnych krytycznych uwag. Bardzo dobrze ocenili jakość i ilość wyżywienia, zabezpieczenie w odzież, obuwie, bieliznę, kosmetyki, etc. Znają zasady przyznawania kwoty pieniężnej do własnego dysponowania (tzw. kieszonkowego), swobodnie mogą nią dysponować, otrzymują ją regularnie. Wychowankowie wskazali też, że zarówno o wysokości kieszonkowego jak i jego ewentualnym obniżeniu decydują głównie wychowawcy i pani Dyrektor, przy czym dwoje dzieci dodało, że wysokość kieszonkowego można negocjować.

W kategorii pytań dotyczących **prawa do ochrony przed przemocą, poniżającym traktowaniem, wyzyskiem i zaniedbaniem**, rozumianego jako zapewnienie ochrony przed wszelkimi formami przemocy fizycznej bądź psychicznej, krzywdą, zaniedbaniem lub złym

traktowaniem, kontrolujący podjęli kwestię stosowania kar i nagród, traktowania wychowanków, pomocy w rozwiązywaniu sporów. Wszyscy wychowankowie stwierdzili, że znają zasady nagradzania i karania, czworo dzieci wskazało, że zostały zapoznane z obowiązującymi prawami i obowiązkami po przyjęciu do Placówki, dwoje wskazało, że nie za bardzo ten fakt pamiętają. W katalogu najczęściej stosowanych w Placówce kar wymienili:

- zakaz wyjścia z Placówki,
- zakaz korzystania z komputera (z wyjątkiem użycia go do odrabiania prac domowych),
- obniżone kieszonkowe,
- zakaz oglądania telewizji,
- dodatkowy dyżur,
- siedzenie w swoim pokoju,
- pozbawienie podwieczorku (słodyczy).

Stwierdzono, że wskazane powyżej kary: *zakaz korzystania z komputera, dodatkowy dyżur, siedzenie w swoim pokoju, pozbawienie podwieczorku (słodyczy)* nie widnieją w katalogu kar zawartych w § 22 ust. 4 Regulaminu Placówki. Żadne z dzieci nie wskazało aby za karę nie mogło pojechać do domu rodzinnego, jedno natomiast wskazało, że za uchylanie się od wypełnienia dyżuru nie dostało kieszonkowego.

W katalogu najczęściej stosowanych w Placówce nagród wymienili:

- słodycze,
- podwyższone kieszonkowe,
- pochwała,
- nagroda rzeczowa, upominek,
- dodatkowe wyjście „gdzieś”.

Z przeprowadzonych rozmów wynika, że żadnemu z wychowanków nie zdarzyła się sytuacja, w której poczuli się upokorzeni przez pracowników. Zdecydowana większość dzieci stwierdziła, że wychowawcy zawsze reagują na użycie przemocy lub bójki pomiędzy wychowankami, jedno dziecko wskazało, że było świadkiem kiedy wychowawca nie zareagował na bójkę. Żadne dziecko nie potwierdziło aby wychowawcy lub inni pracownicy Placówki używali brzydkich, wulgarnych słów w ich obecności.

Zapytani o to, czy i jak wychowawcy pomagają rozwiązywać spory i kłótnie pomiędzy wychowankami wskazali, że opiekunowie rozmawiają z nimi, dużo tłumaczą, czasem rozwiązują konflikty w drodze mediacji. Zapytane natomiast o pomoc w rozwiązywaniu sporów pomiędzy wychowankami a wychowawcami troje dzieci stwierdziło, że nie było świadkiem takich sporów, troje wskazało, że gdyby taki spór zaistniał porozmawialiby z innym wychowawcą, pedagogiem.

W tej grupie praw kontrolujący zapytali każde dziecko także o to, czy kiedykolwiek zostało uderzone przez pracownika Placówki. Żadne z dzieci nie wskazało na taki zdarzenie, [REDACTED]

Jeden z wychowanków wspomniał, że przed kontrolą Pani dyrektor mówiła dzieciom aby nie mówiły złych rzeczy o Placówce /akta kontroli str. 146/, jednakże żaden z pozostałych wychowanków tego nie potwierdził.

Dodatkowo wychowankowie zapytani zostali także o:

- prace, jakie dzieci wykonują w Placówce – i tu wskazały na dyżury (ale nie nazbyt obciążające), przygotowywanie posiłków (z pomocą wychowawców), sprzątanie, odrabianie lekcji;
- możliwość podjęcia pracy zarobkowej (dorobienia sobie do kieszonkowego) – i tu dwoje dzieci wskazało, że jest taka możliwość, czworo natomiast wskazało: nie wiem; nie próbowałem; wystarczy mi tyle pieniędzy ile mam;
- pozostawianie dzieci bez opieki – wszystkie dzieci zgodnie odpowiedziały, że nie było sytuacji aby nie było opiekunów na dyżurze;
- możliwości pozostania w Placówce po osiągnięciu pełnoletności – i tu troje wychowanków wskazało, że wie na jakich zasadach może pozostać w Domu nr 5 po 18 roku życia, dwoje, że jeszcze nie wie (przy czym byli to wychowankowie w młodszym wieku), jedno dziecko wskazało, że nie wie (zostało w tym zakresie poinformowane przez kontrolujących);
- pomoc i wsparcie ze strony specjalistów (zarówno obecnie, jak i po opuszczeniu Placówki) – gdzie wszyscy wychowankowie odpowiedzieli, że mogą liczyć na psychologa bądź też pedagoga, także w przyszłości.

Poza wyżej omówionymi zagadnieniami, dzieci nie zgłosiły innych istotnych spraw lub problemów.

Przyjęte do protokołów zeznania wychowawców Domu nr 5 oraz pracowników Centrum Administracyjnego Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku wskazują, że żaden z nich nie był naocznym świadkiem stosowania przez wychowawców, specjalistów zatrudnionych w Placówce lub Dyrektora przemocy wobec wychowanków. Nikt nie był też naocznym świadkiem nieodpowiedniego zachowania pracowników Placówki wobec wychowanków, ani świadkiem poniżania ich godności, nieudzielania wsparcia czy pomocy.

Z uwagi na powziętą od Rzecznika Praw Dziecka informację, że w Domu nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku może dochodzić do występowania przemocy ze strony osób dorosłych, personel Placówki zapytano, czy któreś z dzieci kiedykolwiek zgłosiło, że zostało skrzywdzone przez któregoś z pracowników Domu. Żaden z przepytanych pracowników nie potwierdził powyższego. Dyrektor Placówki zeznała natomiast, że

[REDAKCE]

[REDACTED]

Mając na uwadze szczególnie dobro dziecka i charakter sprawy oraz toczące się w przedmiotowej sprawie postępowanie prokuratorskie, odstąpiono od umieszczania w niniejszym wystąpieniu części wyjaśnień złożonych przez Dyrektora Placówki. (dokumentacja psychologa pracującego z dziećmi w Placówce w tymże zakresie stanowi **akta kontroli str. 205-215/**). Dalej natomiast pani Barbara Sulima zeznała: „*Sytuacja podlegała wyjaśnieniu, ale chcieliśmy zrobić to w sposób dyskretny, tak aby nie rzucić wobec [REDACTED] bezpodstawnych oskarżeń. Podjęliśmy decyzję, aby [REDACTED]*

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED] /**akta kontroli str. 117-180/**.

Do protokołu przesłuchania świadka [REDACTED] – wychowawca w Domu nr 5 zeznała: „*W długi weekend majowy 2014 r. przy komputerze w jadalni siedział [REDACTED]. Wybuchła między nimi kłótnia, kto teraz będzie korzystał z komputera. Ja siedziałam w salonie obok i usłyszałam dochodzące z jadalni krzyki. Poszłam tam. [REDACTED] był bardzo wulgarny wobec [REDACTED] odepchnął ją. Poprosiłam, żeby się uspokoił, tłumaczyłam, że jest teraz kolejka [REDACTED]. Wobec faktu, że [REDACTED] nie reagował i nie chciał puścić [REDACTED] do komputera, wyciągnęłam kabel od komputera i być może niechcący [REDACTED] nim trąciłam, ale nie było to celowe i zamierzone (...). [REDACTED] nie skomentował tej sytuacji i wyszedł na boisko. Do komputera siadła [REDACTED]*”

Z uwagi na przebywanie [REDACTED] nie było możliwości zweryfikowania powyższego z zeznaniami chłopca. Wersji zastosowania przemocy wobec [REDACTED] nie potwierdziło także jego rodzeństwo. W Dzienniku Zajęć Wychowawczych Domu nr 5, brak jest zapisów dokumentujących to zdarzenie. Wpisy o powyższym zdarzeniu, w brzmieniu: „*[REDACTED] zachowywał się wulgarnie wobec [REDACTED] używał niecenzuralnych słów i wyzwisk wobec [REDACTED]. Powodem jego zachowania była prośba o ustąpienie miejsca na komputerze. Do końca tygodnia bezwzględny zakaz korzystania z komputera dla [REDACTED]*” znajdują się natomiast w Zeszycie Przekazywania Dyżurów Domu nr 5, pod datą 30 kwietnia 2014 r. /**akta kontroli str. 195/**. Po dokonaniu analizy treści tego dokumentu (od roku 2014 do dnia kontroli) kontrolujący nie stwierdzili w nim zapisów świadczących o stosowaniu kar poniżających godność dziecka, natomiast stwierdzili stosowanie kar, które nie widnieją w Regulaminie Placówki, co w niniejszym wystąpieniu już podjęto.

Analiza zapisów w Dzienniku Zajęć Wychowawczych wykazała, że w roku 2015 w dniach np.: 04, 24, 26, 27 30 stycznia, 3, 5 kwietnia /**akta kontroli str. 196-199/**, wychowankami opiekowali się wychowawcy nie będący zatrudnieni w Domu nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku, ale wychowawcy pozostałych pięciu Domów. W wyżej

wymienionych dniach nie dokonali wpisów dotyczących tematyki zajęć w poszczególnych dniach tygodnia. Dyrektora Placówki pouczono o obowiązku dokonywania wpisów przez wychowawców wyznaczonych na zastępstwo, bowiem Dziennik Zajęć Wychowawczych, jak stanowi § 32 ust. 2 pkt 3 Regulaminu jest obowiązkową dokumentacją Placówki.

Mając na uwadze fakt, iż w Placówce dochodzi do zamian pomiędzy wychowawcami pozostałych Domów znajdujących się w tym samym budynku, kontrolujący poddali analizie grafiki dyżurów (harmonogramy dyżurów – **akta kontroli str. 200-203**), z których wynika, że w dni powszednie w godzinach od 7 do 14 zwykle jest jeden wychowawca, który pełni dyżur w jednym z wyznaczonych w harmonogramie Domów. W tymże wyznaczonym domu zbierają się także dzieci, które danego dnia mają do szkoły na popołudnie, lub pozostają w Placówce z uwagi na chorobę lub złe samopoczucie. Dyrektora Placówki poproszono o złożenie stosownego. Jak przyznała pani Dyrektor sytuacja taka spowodowana jest stanem zatrudnienia i liczbą etatów w poszczególnych Domach: *„Rozkład pracy uwzględniający jednego wychowawcę rano w każdym Domu w tym samym czasie uniemożliwiałby pełnienie popołudniowego dyżuru przez dwie osoby (...). Dzięki takiej organizacji pracy, w godzinach popołudniowych, można zapewnić wyższy standard opieki i wychowania poprzez pracę dwóch wychowawców. We wszystkich Domach (poza Domem nr 4) przebywają liczne rodzeństwa – dzieci w wieku od 2 do 18 lat, część dzieci posiada orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (...) w związku z tym zależy mi na zapewnieniu właściwej opieki kiedy wszyscy wychowankowie przebywają w Domach. Praca dwóch wychowawców umożliwia lepszą organizację pomocy w nauce, rozwiązywaniu trudności szkolnych (...) organizacji zajęć zabawowych najmłodszym wychowankom.”* /**akta kontroli str. 204**/

W toku kontroli podjęto także czynności mające na celu ustalenie liczby dzieci leczonych środkami uspokajającymi oraz ewentualnych nadużyć w ich podawaniu. Rozmowę w tej sprawie przeprowadzono z wychowankami oraz pielęgniarką, zatrudnioną w Centrum administracyjnym. Ze sporządzonej przez pielęgniarkę informacji wynika, że w Domu nr 5 przebywa jeden wychowanek, który przyjmuje leki zlecone przez lekarza Poradni Zdrowia Psychicznego, w pozostałych pięciu Domach funkcjonujących w ramach Centrum jest takich dzieci jeszcze troje (łącznie) /**akta kontroli str. 216-217**/. W wyniku przeprowadzonych czynności kontrolnych nie stwierdzono nadużyć w tym zakresie.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnosząc o podjęcie stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Dokonać zmian w Regulaminie organizacyjnym placówki, z uwzględnieniem aktualnych przepisów prawnych, a kopię tego dokumentu przesłać do wglądu organowi nadzoru. Termin realizacji – 1 miesiąc od dnia otrzymania zaleceń.
2. Dbać o rzetelność zapisów w dokumentacji opiekuńczo-wychowawczej prowadzonej w Placówce, w tym dokumentacji dotyczącej oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej. Termin realizacji: na bieżąco.
3. Realizując zadania wynikające z ustawy, w szczególności dokonując oceny sytuacji dziecka oraz kwalifikując dziecko do przysposobienia zgodnie z art. 4a ustawy wysłuchać dziecko, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają.

oraz stosownie do okoliczności uwzględniać jego zdanie. Powyższe odnotowywać w stosownej dokumentacji. Termin realizacji: na bieżąco.

- 4. Okresowej oceny sytuacji dziecka dokonywać w miarę potrzeb, nie rzadziej niż co pół roku, zgodnie z art. 138 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin realizacji: na bieżąco.
- 5. Zaprzestać stosowania kar pozaregulaminowych oraz ewent. zweryfikować zapisy Regulaminu dotyczące katalogu kar stosowanych na okoliczność nagannego lub nieodpowiedniego zachowania wychowanków. Wzmocnić wewnętrzny nadzór nad rodzajem i sposobem kar stosowanych wobec wychowanków. Termin realizacji – niezwłocznie.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 197d ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz.U.2015, poz. 332 ze zm.), przysługuje prawo zgłoszenia do Wojewody Warmińsko-Mazurskiego zastrzeżeń do ww. zaleceń pokontrolnych, w terminie 7 dni od dnia ich otrzymania. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Wanda Sylwia Kucińska
Zastępca Dyrektora Wydziału Pomocy Społecznej
Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego
w Olsztynie

Do wiadomości:

Pan Marian Świercz – Starosta Olecki

GŁÓWNY SPECJALISTA
Katarzyna Brewka
Katarzyna Brewka

KIEROWNIK ODDZIAŁU
Witold Oziello
Witold Oziello